

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.90

2008. gada 27.augustā

Par Reklāmas likuma pārkāpuma konstatēšanu un lietas izbeigšanu

Lieta Nr.R/08/08/8

Par Reklāmas likuma 8.pantā noteiktā aizlieguma un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166¹³. panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu SIA „Krievu Radio” darbībās

Konkurences padome 17.07.2008. saņēma SIA “Novoe Radio” 16.07.2008. iesniegumu (turpmāk tekstā – Iesniegums), kurā norādīts, t.sk. sekojošais.

SIA „Krievu Hītu Radio” laikrakstā „Vesti” publicēja informāciju, ka saskaņā ar „TNS Latvia” 2008.gada pavasara pētījumu radiostacija „Krievijas Hiti” kā radiostācijas „Ruskoje Radio” oficiālais pārstāvis Latvijā ir Nr.1 krievu klausītāju vidū Rīgā, Nr.1 krievu klausītāju vidū Rīgā un tās apkārtnē, Nr.1 krievu klausītāju vidū vecumā līdz 46 gadiem Latvijā. Iesniedzējs norāda, ka no „TNS Latvia” 2008.gada pavasara pētījuma, ko Iesniedzējs 07.07.2008. iesniedzis Konkurences padomē (lietā Nr.R/08/08/7) neizriet, ka radiostacija „Krievijas Hiti” ir Nr.1 jebkurā no minētajām pozīcijām.

Iesniedzējs arī norāda, ka „TNS Latvia” apkopotajos reitingos SIA „Krievu Hītu Radio” radiostaciju nosauc par „Ruskoje Radio” (kas raida Maskavā, Krievijā) nevis par „Krievu Hītu Radio”, ka SIA „Krievu Hītu Radio” radiostācijas ēterā netiek minēts, ka translācija tiek veikta no Maskavas. Bez tam ar SIA “Krievu Radio” saistītās personas savās vizītkartēs norāda “Ruskoje Radio” nosaukumu. Šādi pēc Iesniedzēja ieskata SIA “Krievu Hītu Radio”, iespējams, izmanto cita tirgus dalībnieka (“Ruskoje Radio”) likumīgi lietoto nosaukumu, maldinot par radiostācijas “Krievijas Hītu Radio” identitāti. SIA “Krievu Hītu Radio” izmanto “Ruskoje radio” nosaukumu, logo, atšķirības zīmes un krāsu salikumu arī Daugavpils laikrakstos “Sejčas” un uz ielu reklāmas stendiem Daugavpilī.

Papildus Iesniedzējs norāda, ka SIA “Krievu Hītu Radio” pilnībā izmanto cita tirgus dalībnieka (“Ruskoje Radio”) ražoto precī – radiopārraides, šovus un nosaukumu, maldinot attiecībā uz šo preču izcelsmi.

Iesniegumā, t.sk. norādīts, ka SIA “Krievu Hītu Radio”, pilnībā pārraidot radiostācijas “Ruskoje Radio” produktu, iespējams, neievēro Nacionālajai radio un televīzijas padomei iesniegtajā koncepcijā noteikto, ka SIA “Krievu Hītu Radio” ir jātranslē 20% valsts valodā.

Iesniedzējs lūdz pieņemt Iesniegumu un gadījumā, ja SIA „Krievu Hītu Radio” vai „Krievu Radio” rīcībā tiek atklāti normatīvo aktu pārkāpumi, uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Konkurences padome 06.08.2008., pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un Reklāmas likuma 14.panta pirmo daļu, nolēma ierosināt lietu Nr.R/08/08/8 uz SIA „Novoe Radio” 16.07.2008. iesnieguma pamata par Reklāmas likuma 8.pantā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu SIA „Krievu Radio” darbībās, un pamatojoties uz Reklāmas likuma 14.panta otro daļu, nolēma pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr.R/08/08/8 uz laiku līdz 27.08.2008.

Konkurences padome, ņemot vērā Iesniegumā ietverto un papildus iegūto informāciju lietā,

konstatēja:

[1] 24.07.2008. SIA “Novoe Radio” Konkurences padomē sniedza papildus informāciju, kā arī precizēja, par kādām SIA „Krievu Radio”, SIA „Krievu Hītu Radio” darbībām tai pēc būtības ir iebildumi un kā konkrēti tie izpaužas. SIA “Novoe Radio” iebildumi pēc būtības ir par to, ka SIA “Krievu Radio” laikrakstā “Вести Сегодня” sniedz maldinošu reklāmu, kā arī par to, ka izmantojot citam tirgus dalībniekam piederošu nosaukumu un atšķirības zīmes, pārkāpj Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 1.punktu.

29.07.2008. SIA “Krievu Radio” Konkurences padomē iepazīnās ar Iesniegumā norādītajiem iebildumiem un sniedza, t.sk. šādus paskaidrojumus.

2006.gadā Rīgā notika izloze uz trīs brīvajām radiofrekvencēm; tiesības uz vienu no tām uzvarēja U.P., un tā tika nodibināta SIA „Krievu Hītu Radio” frekvencē 96.2. 2007.gadā tika nodibināta SIA „Krievu Radio”, kas veic SIA „Krievu Hītu Radio” [radiostacijas „Krievijas Hiti”] radio reklāmas ētera pārdošanu reklāmas devējiem.

SIA „Krievu Radio” atzīst, ka „TNS Latvia” publicētie dati ir vērsti pret potenciālajiem radio reklāmas devējiem, kas reklāmā sniegto datu kritērijus saprot. SIA „Krievu Radio” uzrāda „TNS Latvia” mediju pētījuma par laika posmu no 11.02.2008. līdz 04.05.2008. datorizdrukas, kurās sniegti visu Latvijas radiostaciju reitingi atkarībā no šādiem kritērijiem: 1. „starp krievu tautības iedzīvotājiem Rīgā” 2. „starp krievu tautības iedzīvotājiem vecumā līdz 45 gadiem Latvijā”, 3. „starp krievu tautības iedzīvotājiem Rīgā un tās apkārtnē”.

SIA „Krievu radio” uzskata, ka SIA „Krievu Hītu Radio” radiostacijas reklāmā sniegtā informācija nav patērētājus maldinoša un radio novērtējumu neietekmē. SIA „Krievu Hītu Radio” radiostacijas klausītājiem norāda, ka tie dzird (klausās) „Krievijas hītus” (Хиты России 96.2).

SIA „Krievu Radio” noraida Iesniegumā minēto apgalvojumu, ka SIA „Krievu Hītu Radio” *pilnībā* izmanto „Ruskoje Radio”, Maskavā, ražotās radiopārraides un šovus, jo SIA „Krievu Hītu Radio” programmā katru 10, 20, 40 un 50 stundas minūti tiek izmantoti atsaucēs džingli uz „Ruskoje Radio”. Šādi klausītājam nevar rasties maldi, tie saprot minēto džingļu nozīmi. SIA „Krievu Hītu Radio” nav saņēmusi sūdzības un pretenzijas no klausītājiem.

SIA „Krievu Radio” noraida Iesniegumā norādītos iebildumus par Daugavpils laikrakstā “Sejčas” un uz ielu reklāmas stendiem Daugavpilī izplatīto reklāmu, jo šīs reklāmas izplatītājs nav ne SIA „Krievu Hītu Radio”, ne SIA „Krievu Radio”. Papildus norāda, ka Latvijā kopumā ir trīs raidorganizācijas, kas ir tiesīgas pārraidīt „Ruskoje Radio” programmas. Viena no tām ir SIA „Alise Plus” Radio (Daugavpilī).

SIA „Krievu Radio” ieskatā nav pamatoti Iesniedzēja iebildumi par Nacionālajā Radio un televīzijas padomē iesniegtajā koncepcijā noteikto prasību 20% raidlaika translēt valsts valodā. Jebkura radiostacija, iesniedzot apstiprināšanai Nacionālā Radio un televīzijas padomē savu koncepciju, var paredzēt, cik daudz no sava raidlaika raidīt kādā no konkrētajām valodām. Koncepcijā norādītais valodu raidlaika sadalījums attiecas uz sarunām un dīdžeju

runām. Kā piemēru raidorganizācijai, kas Latvijā neraida valsts valodā var minēt BBC radio [BBC World service, 100.5 frekvencē].

[2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 61.pantu SIA „Novoe Radio” 25.08.2008. iepazīnās ar lietas Nr.R/08/08/8 materiāliem, taču tiesības izteikt viedokli neizmantoja.

[3] SIA „Krievu Radio” pēc Konkurences padomes Izpilddirekcijas 19.08.2008. vēstulē Nr.2201 izteiktā uzaicinājuma savas tiesības iepazīties ar lietas materiāliem un izteikt viedokli neizmantoja.

[4] Konkurences padomes sēdē 27.08.2008., izskatot administratīvā pārkāpuma lietu Nr.R/08/08/8, SIA „Novoe Radio” savas tiesības izteikt viedokli un sniegt papildus paskaidrojumus lietā, neizmantoja.

SIA “Krievu Radio” minētās sēdes laikā sniedza šādus papildu paskaidrojumus. SIA “Krievu Radio” ir veikusi visus nepieciešamos soļus, lai turpmāk nublicētu maldinošu reklāmu. Norāda, ka konkrētās lietas sakarā ir velreiz pārbaudījusi visu tās mājas lapā ietverto informāciju.

[5] Lietā esošie un papildus iegūtie materiāli liecina, ka SIA “Krievu Radio” sniegusi šāda satura reklāmas:

- „№ 1 СРЕДИ РУССКИХ, Согласно исследованиям TNS Латвия в период с 11 февраля до 4 мая среди русских жителей Риги и окрестностей самой популярной радиостанцией была 96,2 – Хиты России, официальный представитель Русского Радио ХИТЫ РОССИИ 96,2 № 1 среди русских в Риге, № 1 среди русских в Риге и окрестностях (По показателям AQH (доля рынка), № 1 среди русских в возрасте до 46 лет в Латвии (По показателям AQH (доля рынка) и Reach (количество слушателей) (..)” (Reklāmas teksta tulkojums latv. val.: „NR.1 STARP KRIEVU TAUTĪBAS IEDZĪVOTĀJIEM. Saskaņā ar TNS Latvija pētījumiem laika periodā no 11.februāra līdz 4.maijam vispopulārākā radiostacija starp krievu tautības iedzīvotājiem Rīgā un tās apkārtnē bija “96.2 – Krievijas Hiti”, Oficiālais „Krievu Radio” pārstāvis. Nr.1 starp krievu tautības iedzīvotājiem Rīgā (Pēc AQH (tirgus daļa) un Reach (klausītāju skaits) rādītājiem), Nr.1 starp krievu tautības iedzīvotājiem Rīgā un tās apkārtnē (Pēc AQH (tirgus daļa) rādītājiem), Nr.1 starp krievu tautības iedzīvotājiem vecumā līdz 46 gadiem Latvijā (Pēc AQH (tirgus daļa) rādītājiem)”). Reklāmas paziņojums izplatīts 11.06.2008. laikrakstā “Вести Сегодня” krievu valodā.

- “Хиты России 96,2 - это ведущая рижская радиостанция” (Reklāmas teksta tulkojums latv. val.: „Krievijas Hiti 96,2 – vadošā Rīgas radiostacija”). Reklāmas paziņojums izplatīts www.hitirosii.lv/ru/aboutus krievu valodā.

[6] Lēmuma 4.punktā norādīto reklāmu devējs un izplatītājs ir SIA “Krievu Radio”, par ko strīda lietā nav. Saskaņā ar Reklāmas likuma 10.panta otro daļu *reklāmas devējs ir atbildīgs par reklāmas saturu*. Savukārt, Reklāmas likuma 10.panta trešā daļa nosaka, ka *reklāmas devējs ir tiesīgs izgatavot, pasūtīt, izplatīt vai nodot izplatīšanai tikai tādu reklāmu, kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*.

[7] Saskaņā ar Reklāmas likuma 8.panta pirmo daļu *maldinoša reklāma ir aizliegta*. Šī likuma 8.panta otrajā daļā noteikts, ka *maldinoša reklāma ir tāda reklāma, kura jebkādā veidā, ieskaitot tās pasniegšanas veidu, tieši vai netieši maldina vai varētu maldināt un kura sava maldinošā rakstura dēļ varētu ietekmēt personas ekonomisko rīcību vai kura kaitē vai varētu kaitēt konkurentam*. Tādējādi, kā izriet no Reklāmas likuma 8.panta, izvērtējot Reklāmu, Konkurences padome ņem vērā ne tikai Reklāmā ietverto informāciju, bet arī tās pasniegšanas veidu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otro daļu *par likumā aizliegtas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu uzliek naudas sodu (..) Juridiskajām personām – līdz desmit tūkstoš latiem.*

[8] Konkurences padome, izvērtējusi SIA „Krievu Radio” sniegtās reklāmas un tajās ietvertos paziņojumus (apgalvojumus) kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem, konstatēja, ka SIA „Krievu Radio” reklāmās sniegtā informācija par to, ka radiostacija „Krievijas Hiti” ir „numur 1” (vadošā) Rīgā, Rīgā un tās apkārtnē, un “numur 1” klausītāju vecuma grupā līdz 46 gadiem, neatbilst lietā Nr.R/08/08/8 pārbaudītajiem pierādījumiem. Līdz ar to Konkurences padome konstatēja, ka SIA „Krievu Radio”, sniedzot radio reklāmu laikrakstā „Вести Сегодня” un mājas lapā www.hitirosii.lv, ir pārkāpusi Reklāmas likuma 8.pantā noteikto maldinošas reklāmas aizliegumu, un tādējādi izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otrajā daļā.

Reklāmas likuma izpratnē jebkuram tirgus dalībnieka reklāmā sniegtajam paziņojumam attiecībā uz šo tirgus dalībnieku, arī tā īpašībām vai kvalifikāciju, ja paziņojuma precizitāti un pareizību iespējams objektīvi pārbaudīt, jābūt patiesam. Šāds ar Reklāmas likuma 3.panta pirmo daļu noteiktais ierobežojums ir būtisks sabiedrības un ar reklāmas apgalvojumu iespējami aizskarto tirgus dalībnieku likumisko interešu nodrošināšanas garants. Reklāmā lietotam apzīmējumam, ja tas raksturo tirgus dalībnieku, tā piedāvātās preces un to iespējams objektīvi pārbaudīt arī, piemēram, salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem, šādam raksturojumam jābūt objektīvi pamatotam. Ja attiecīga objektīva pamatojuma nav, reklāma atzīstama par maldinošu (skat. Konkurences padomes 14.05.2003. lēmums Nr.17, publ. 27.05.2003. Latvijas Vēstnesis Nr.78; Konkurences padomes 14.07.2005. lēmums Nr.26, publ. 09.08.2005. Latvijas Vēstnesis Nr.124; Konkurences padomes 31.05.2006. lēmums Nr.50, publ. 28.06.2006. Latvijas Vēstnesis Nr.99).

SIA “Krievu Radio” reklāmās sniegtā informācija, ka radiostacija “Krievijas Hiti” (“Krievu Hītu Radio”) ir vadošā un ieņem pirmo vietu, atbilstība faktiskajiem apstākļiem ir pārbaudāma. Pirmkārt, no lietā esošā „TNS Latvia” pētījuma par 2008.gada pavasari ir redzams, ka vislielākais klausīšanās laika īpatsvars starp Rīgā raidošajām radiostacijām, kuras klausās krievu tautības iedzīvotāji Rīgā un tās apkārtnē, ir radio *SWH+* (14,38 %), kas ieņem pirmo vietu ar 0.26 punktu pārsvaru pār “Krievijas Hiti”, kuras klausīšanās laika īpatsvars ir 14,12%. Otrkārt, „Krievijas Hiti” 96.2 starp Latvijā raidošajām radiostacijām ir Nr.1 pēc to Latvijā dzīvojošo krievu tautības klausītāju skaita, kas ir vecumā līdz 45 gadiem, nevis līdz 46 gadiem, kā tas norādīts reklāmā.

No SIA „Krievu Radio” reklāmās ietvertajiem paziņojumiem reklāmas vēstījuma saņēmēji var saprast, ka radiostacija „Krievijas Hiti” 96,2 ir no Rīgā raidošajām radiostacijām visklausītākā (numur 1) radiostacija, t.sk. vadošā starp krievu tautības iedzīvotājiem Rīgā un tās apkārtnē, kā arī visklausītākā starp krievu tautības iedzīvotājiem vecumā līdz 46 gadiem Latvijā. Līdz ar to šādas reklāmas vēstījuma saņēmēji un potenciālie reklāmas devēji var saprast, ka, izvietojot reklāmu radio programmā „Krievijas Hiti”, tā būs visefektīvākā un to dzirdēs visvairāk krievu tautības klausītāji Rīgā vai Latvijā, kas ir vecuma grupā līdz 46 gadiem, kas savukārt var ietekmēt to rīcību un šo paziņojumu maldinošā rakstura dēļ kaitēt konkurentam.

Konkurences padome uzskata, ka radio programmu jomā konkrētā radio programma var tikt norādīta kā numur 1, ja tai ir vislielākais klausīšanās laika īpatsvars vai to klausās visvairāk klausītāju. Tas nozīmē, ka tad, ja Reklāmā ir precizēti kritēriji, pēc kuriem konkrētā radiostacija norādīta kā numur 1, tad šai informācijai ir jābūt patiesai un precīzai. Reklāmas devēja pienākums ir reklāmā ietvert tikai tādu informāciju, kas pārbaudāma un pamatota ar konkrētiem pierādījumiem, šādi garantējot Reklāmas vēstījuma saņēmēju tiesības saņemt nepārprotamu un patiesu reklāmu. Pretējā gadījumā reklāmas vēstījuma saņēmēji var

nepamatoti saprast, ka reklāmas devējs ir numur 1 tieši pēc tādiem kritērijiem, kādus reklāmas devējs ir norādījis reklāmā.

[9] Saskaņā ar Reklāmas likuma 15.panta trešās daļas 2.punktu Konkurences padome, izvērtējot reklāmas raksturu un būtību, kā arī citus aspektus, ir tiesīga ierosināt, lai reklāmas devējs, reklāmas izgatavotājs vai reklāmas izplatītājs rakstveidā apņemas noteiktā termiņā novērst konstatēto pārkāpumu. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome ierosināja SIA „Krievu Radio” rakstveidā apņemties līdz 22.08.2008. novērst konstatēto pārkāpumu.

Konkurences padome 20.08.2008. saņēma SIA „Krievu Radio” 19.08.2008. vēstuli, kurā SIA „Krievu Radio” apliecina, ka strīdus reklāma pēdējo reizi publicēta 2008.gada jūnijā un ka šāda reklāma vairs netiks publicēta Latvijas masu medijos. Minētajai vēstulei pievienota SIA „Krievu Radio” rakstveida apņemšanās noteiktā termiņā novērst konstatēto pārkāpumu, kā arī šādi rakstveida apņemšanās izpildi apliecināši pierādījumi – 1) izdruka no radiostacijas „Хиты России 96,2” mājas lapas www.hitirossii.lv, kurā uz 20.08.2008. nav paziņojuma, ka tā ir „vadošā Rīgas radiostacija”; 2) SIA “Izdevniecības nams FENSTER” vēstule, kurā tā paziņo, ka reklāma, kas balstīta uz 2008.gada pavasara pētījumu (tekstā – “reklāmas makets “Krievu radio reitingi””) pēdējo reizi publicēts laikrakstā “Вести Сегодня” 18.06.2008., bet laikrakstā “Вести” 12.06.2008.; 3) SIA “Izdevniecības nams “Petits”” paziņojums, ka SIA “Krievu Radio” reklāmas makets “Reitingi” pēdējo reizi publicēts laikrakstā “Субота” 12.06.2008. un laikrakstā “Час” 19.06.2008.

[10] Atbilstoši Reklāmas likuma 15.panta trešajai divi prim daļai SIA „Krievu Radio” rakstveida apņemšanās un tās izpilde ir pamats Konkurences padomei lemt par lietas Nr.R/08/08/8 izbeigšanu, nepieņemot Reklāmas likuma 15.panta ceturtajā daļā noteiktos lēmumus.

Izvērtējusi 5.-9.punktā minētos apstākļus un apsvērumus, Konkurences padome uzskata, ka lieta Nr.R/08/08/8 ir izbeidzama un nav pieņemami Reklāmas likuma 15.panta ceturtajā daļā noteiktie lēmumi.

[11] Attiecībā uz SIA “Novoe Radio” iebildumiem par negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpumu SIA “Krievu Radio” darbībās, kas izpaužas kā citam tirgus dalībniekam piederoša nosaukuma izmantošana, norādāms, ka šo darbību izvērtēšana nav Konkurences padomes kompetencē Saskaņā ar Konkurences likuma 18.¹ panta otro daļu šā likuma 18.panta otrajā daļā, kā arī trešās daļas 1., 2. un 5.punktā minētos pārkāpumus izskata tiesa. Tāpat Konkurences padomes kompetencē nav iebildumu par Nacionālajai radio un televīzijas padomei iesniegtajā koncepcijā noteikto prasību (20% translēt valsts valodā) izvērtēšana. Konkurences padome nav tiesīga konstatēt Radio un televīzijas likumā noteikto prasību pārkāpumus. Elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu darbību uzraudzība atbilstoši Radio un televīzijas likumā noteiktajām prasībām saskaņā ar Radio un televīzijas likuma 9.pantu ir Nacionālās Radio un televīzijas padomes kompetencē.

Konkurences padome, ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus un pamatojoties uz Reklāmas likuma 8.pantu, 13.panta pirmo daļu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta trešās daļas 2.punktu, trešo divi prim daļu, sesto un septīto daļu, Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta otro daļu, 272., 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 2.punktu,

nolēma:

izbeigt lietu Nr.R/08/08/8.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja v.i.

R.Jonītis

Sekretāre

I.Šnikvalde